

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

11 iunie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Constantin Gurschi,
Judecători – Andrei Harghel, Constantin Alerguș, Ion Arhiliuc, Elena Covalenco
a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15.01.2013 și sentinței Judecătoriei Criuleni din 30 octombrie 2012 de către inculpatul

Doni Veaceslav Zaharia, născut la 23.01.1977, originar și domiciliat s.Slobozia-Dușca, r-nul Criuleni.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.09.2012 - 30.10.2012

Instanța de apel: 27.11.2012 - 15.01.2013

Instanța de recurs: 16.04.2013 - 11.06.2013

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Inculpatul Doni V. și avocatul acestuia, Crețu Ion, care au susținut recursul în sensul declarat.

Procurorul Dumitru Graur, care a solicitat respingerea recursului declarat de inculpat și s-a pronunțat pentru menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15.01.2013.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 30 octombrie 2012 Doni V. a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) CP, fiindu-i numită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale în quantum de 8000 (opt mii) lei.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, în perioada lunii noiembrie 2010 Doni V., lucrând în calitate de jurist la Asociația Obștească „Centrul național de asistență și executare documentară” din or. Criuleni, în scopul însușirii bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și înșelăciune, manifestând vizibilitatea unei persoane de încredere, s-a prezentat pătimitorului Scripcari Gh. ca avocat, care deține licența, ce-i oferă posibilitatea de a apăra drepturile cetățenilor în instanța de judecată, și sub pretextul că-i va presta

servicii de asistență juridică la întocmirea și înaintarea acțiunii civile despre înlăturarea obstacolelor în folosirea locuinței în Judecătoria Dubăsari, a însușit de la ultimul suma de 3000 (trei mii) lei, însă nu i-a prestat asemenea servicii, cauzându-i în așa mod un prejudiciu material.

3. Sentința a fost atacată cu apel de avocatul Crețu I. în numele inculpatului Doni V., solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Doni V. să fie achitat, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) CP, întrucât instanța greșit a interpretat articolele 2 și 6 al contractului de asistență juridică încheiat între Doni V. și Scripcari Gh., care prevăd un raport juridic, ce urmează a fi examinat într-un litigiu civil.

4. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15ianuarie 2013, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Crețu I. în numele inculpatului Doni V., cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, vinovăția inculpatului Doni V. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) CP este dovedită pe deplin prin declarațiile părții vătămate Scripcari Gh., date în ședința de judecată sub jurământ și avertizat de răspunderea penală în baza art.art.312-313 CP, și verificate în ședința instanței de apel, precum și prin materialele dosarului:

- plîngerea părții vătămate Scripcari Gh.(f.d. 13);
- contractul cu privire la serviciile juridice încheiat pe data de 03 noiembrie 2010 între Doni V. cu Scripcari Gh. (f-d 17);
- procura din 09 decembrie 2010 autentificată de către notarul Vladimir Bîstrițchi din care rezultă că la aceasta dată partea vătămată Scripcari Gh. 1-a împuternicit pe inculpatul Doni V. ca să-i reprezinte interesele lui în organele judiciare ale Republicii Moldova (f.d. 34);
- copia recipisei întocmite de către Scripcari Gh. la data de 23 august 2012 din care rezultă că la această dată dânsul a primit de la inculpatul Doni V. 2 800 lei, onorariul achitat inculpatului pentru prestarea serviciilor de asistență juridică (f.d. 80).

Instanța de apel a constatat că, la aplicarea pedepsei instanța de fond a ținut cont de prevederile art.61 alin.(2), art.75 CP, fiindu-i aplicată o pedeapsă echitabilă faptelor comise, pedeapsă care corespunde împrejurărilor cauzei și normelor legale.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs de inculpatul Doni V., solicitând casarea acesteia și a sentinței Judecătoriei Criuleni din 30 octombrie 2012, rejudecarea cauzei penale cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) CP, fiind invocate același temeiuri ca și în cererea de apel.

7. Judecînd recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) CPP, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) CPP, instanța de recurs judecând recursul admite recursul, casează hotărîrea atacată și dispune rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Recurentul Doni V. invocă în recursul său temeiul prevăzut de pct.8) alin.(1) art.427 CPP - „*nu au fost întrunite elementele infracțiunii*”, motivînd cu faptul că, între el și Scripcari Gh., a fost încheiat un contract pentru prestarea serviciilor juridice și urmează a fi examinat întru-un litigiu civil, și nicidecum nu este un caz penal, deoarece nu a avut intenția de a dobîndi ilicit bunul părții vătămate.

Colegiul penal lărgit, menționează faptul că, obiectul juridic special este constituit din relațiile sociale cu caracter patrimonial, nașterea și dezvoltarea cărora trebuie să se bazeze pe buna-credință și încrederea între subiecții afacerilor, fie persoane fizice, fie juridice; buna-credință și încrederea subiecților raporturilor juridice patrimoniale se prezumă, iar în anumite cazuri este și protejată prin legea penală.

Latura obiectivă a escrocheriei se exprimă prin dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere.

Astfel, prin *dobîndirea ilicită a bunurilor* legiuitorul prezumă un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține transmiterea voită în proprietate, posesiune, detenție a bunului mobil sau imobil, a altor valori străine sau dreptul asupra acestora.

Înșelăciunea întrunește în sine variate metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului – denaturarea informațiilor despre sine sau prin ascunderea unor informații a căror anunțare era obligatorie. Datele false se pot referi atât la personalitatea infractorului sau a altor persoane, cât și la unele obiecte, fenomene. Actele de înșelăciune pot fi înfăptuite pe cale verbală, în scris ori folosind ambele căi simultan.

Abuzul de încredere are la bază relațiile interpersonale stabilite între făptuitor și victimă, care la rîndul lor au în suport relații de prietenie, de serviciu, de afaceri etc., care cunoscînd o anumită evoluție și avînd amprenta încrederii, sunt exploatare cu rea-voință de potențialul escroc la realizarea rezoluției infracționale.

În speța dată, între Doni V. și Scripcari Gh. a fost încheiat un contract cu privire la servicii juridice, potrivit căruia Doni V. în calitate de „*agent juridic*” s-a obligat să-i acorde „*clientului*” asistență juridică pe dosarul civil de partajare a averii între soții Scripcari, contra unui onorariu în sumă de 3000 lei, însă nu în calitate de avocat (f.d.17).

Aceasta se confirmă și prin explicațiile părții vătămate în care a indicat că, Doni V. este jurist, și nicidecum avocat (f.d.15).

Potrivit prevederilor art. 666 alin.(1) și art.679 alin.(1) Codul Civil, contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice și se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale.

Deci, Scripcari Gh. a dat consimțămîntul de a încheia astfel de contract, fără a fi constrîns prin violență fizică sau psihică, sau dus în eroare de către Doni V., care la rîndul său, înainte de încheierea contractului, i-a furnizat beneficiarului, în măsura în care circumstanțele o permit, toate informațiile referitoare la prestație și termenul executării.

Conform art.942 Cod Civil, beneficiarul poate rezilia contractul oricînd pînă la realizarea completă a lucrării sau a prestației, fiind obligat să plătească antreprenorului

sau prestatorului retribuția pentru lucrările sau prestațiile efectuate și să repare prejudiciul cauzat prin reziliere.

În contractul de prestare a serviciilor juridice, pct.9 prevede, că neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale de către una din părți dau celeilalte părți dreptul de a rezilia contractul, cu o notificare prealabilă în termen de 15 zile. Toate litigiile privitoare la nașterea, modificarea, stingerea și interpretarea prezentului contract vor fi soluționate pe cale amiabilă, Dacă acest lucru nu este posibil, litigiile se vor diferi instanțelor judecătorești.

Din materialele dosarului rezultă că, Scripcari Gh. nu s-a adresat la Doni V. pentru a soluționa conflictul apărut pe cale amiabilă, precum prevede contractul semnat de el, sau să se adreseze în instanța de judecată cu o cerere pentru a rezilia contractul, însă a depus o plîngere la poliție, prin care a solicitat să fie tras la răspundere conform legii (f.d.13).

Ulterior, la data de 21 martie 2012 a fost emis un raport cu propunerea de a nu începe urmărirea penală, pe motiv că nu există elementele infracțiunii prevăzute de legea penală, deoarece încheierea contractelor cu privire la servicii juridice, acordarea sau prestarea acestor servicii, sunt niște relații civile, și de aceea în cazul în care Scripcari Gh. nu este de acord cu acțiunile lui Doni V., urmează să se adreseze în ordine civilă în instanța de judecată (f.d.18).

Colegiul lărgit menționează și faptul că, după încheierea contractului și transmiterea documentelor, Scripcari Gh. a eliberat și o procură pe numele lui Doni V, autentificată notarial, prin care Scripcari Gh. a dat acordul să-i reprezinte interesele și să încheie acte juridice în organele de stat, administrative, publice și juridice în toate instanțele, pe un termen de trei ani, însă nu este indicat expres împuternicirile de a înregistra dreptul de proprietate a lui Scripcari Gh. asupra imobilului conform hotărîrii instanței judecătorești irevocabile, potrivit prevederilor capitolului V Codul Civil, și din materialele cauzei rezultă că această procură nu a fost anulată (f.d.34).

Conform art.255 alin.(2) și art.256 Cod Civil, persoana care a eliberat procura o poate anula în orice moment și este obligată să informeze despre anularea și încetarea valabilității procurii pe cel căruia i-a eliberat procura și pe terții cunoscuți de el cu care reprezentantul urma să contracteze, iar persoana căreia îi este eliberată procura poate renunța la ea în orice moment. Orice clauză contrară este nulă.

Neexecutarea obligațiilor contractuale de către Doni V. este un factor strîns legat de neexecutarea de către Scripcari Gh. a obligațiilor sale de a înregistra la Organul Cadastral Teritorial dreptul său de proprietate asupra bunurilor sale, ceea ce nu se neagă de ultimul, fiind consemnat în procesul-verbal de confruntare din 17 aprilie 2012, în procesul - verbal de audiere a părții vătămate suplimentar din 25 mai 2012 (f.d.35).

Pentru constatarea prezenței infracțiunii de escrocherie în acțiunile făptuitorului este necesar a reține explicațiile **pct.15 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 28.06.2004 „ Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor”** conform cărora este necesar ca instanțele judecătorești să i-a în considerație că în cazul escrocheriei (art.190 C.P.) victima transmite benevol bunurile către făptuitor, sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere.

Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpînire asupra

acestor bunuri, urmărirea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat.

Potrivit motivelor invocate în apel, inculpatul a menționat că, nu a avut intenția să-l înșele sau să-l ducă în eroare pe Scripcari Gh. și nu a depus o acțiune în instanță în interesele ultimului, după cum prevedea contractul, fiindcă nu dispunea de toate documentele necesare. La acest motiv decizia nu conține răspunsul respectiv, care are importanță pentru concluzia prezenței ori lipsei în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii de escrocherie, inclusiv a apariției intenției la inculpat de a-l înșela ori a-l duce în eroare pe partea vătămată.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei pentru rejudecarea apelului, din punctul de vedere a prezenței erorii de drept prevăzute de pct.6) alin.(1) art.427 CPP, neoferirea răspunsului la toate motivele apelului, eroare care nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La noua judecare instanța de apel va ține seama de motivele expuse în prezenta decizie privind casarea soluției, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului și probelor administrate, respectând prevederile art.414 CPP se va expune asupra tuturor motivelor invocate în apel și va adopta o hotărâre de vinovăție ori nevinovăție a inculpatului în săvârșirea infracțiunii de escrocherie care să fie legală și întemeiată.

8.În conformitate cu art. 434, art.435 alin.(1) pct.2) lit.c)CPP, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Doni Veaceslav, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15.01.2012, în cauza penală privindu-l pe ***Doni Veaceslav Zaharia*** și dispune rejudecarea cauzei de către aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată în ședința publică la data de 02 iulie 2013.

Președinte	semnătura	Constantin Gurschi
Judecători	semnătura	Andrei Harghel
	semnătura	Constantin Alerguș
	semnătura	Ion Arhiliuc
	semnătura	Elena Covalenco

Copia corespunde originalului

Președinte	Constantin Gurschi
-------------------	--------------------